

BARBARA NEELYOVÁ

BLANCHE NA ÚTĚKU

Pistorius & Olšanská
Příbram 2012

Vydání této publikace bylo podpořeno z grantového programu Velvyslanectví Spojených států amerických v Praze a z prostředků stipendijního fondu Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze.

Český překlad vznikl ve speciálním překladatelském semináři, který probíhal v Ústavu translatologie FF UK v letech 2010–2011. Kniha pak byla redakčně a vydavatelsky připravena v rámci semináře Nakladatelská praxe na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze.

Copyright © 1992 by Barbara Neely
Translation © Hana Hlaváčková, Štěpán Hnyk,
Zuzana Hřebcová, Eva Kalivodová, Radka Knotková,
Dana Křepelová, Michaela Zelingrová, 2012
Afterword © Eva Kalivodová, 2012
Editor © Eva Kalivodová, 2012
Typography © Klára Horová, 2012

ISBN 978-80-87053-70-6

— *Mé sestrě Vanesse*

– Poděkování –

Blanche měla tolik maminek a porodních bab, že by to vydalo na menší národ, a já děkuji každé jedné z nich, především pak Jeremiahu Cottonovi za jeho nepolevující podporu, Kate Whiteové za neúnavné redigování, Helen Crowellové za to, že mi vysvětlila, co je to mozaicismus, dále Maxine Alexandrové, Taiřě Bartzové, Babs Bighamové, Donně Bivensové, Dicku Clusterovi, Shelley Evansové, Roz Feldbergové, Charlene Gilbertové, Lucy Marxové, Anně, Vanesse a Bryanovi Neelyovým a Barbaře Taylorové za jejich pozorné čtení a cenné poznámky.

— I.

„Máte něco na svou obhajobu?“ Soudce se na Blanche zadíval tak pronikavě, že před sebe bezděky zvedla kabelku jako štít.

„Vaše Ctihodnosti... Je mi to líto... Já...“

„Líto? To věřím, že je vám to líto. Tohle je počtvrté, opakují počtvrté, co stojíte před tímto soudem za vypisování nekrytých šeků. Pár dnů v cele vás snad naučí peníze dřív vydělat, než je začnete utrácet, jako to děláme my ostatní. Třicet dní a náhrada škody.“

„Ale Vaše Ctihodnosti...“ Blanche se podlomila kolena. Ruce měla najednou jako led. Na nose jí vyrazily kapičky potu. Chtěla soudci říct, že cela je příliš krutej a neobvyklej trest pro člověka, kterej panikaří i v pomalým výtahu. Taky se ho chtěla zeptat, proč o ní sakra tak nehorázně lže! Byla tu podruhý, ne počtvrtý. Kromě toho by to s těma šekama napravila, i kdyby ji k soudu vůbec nepředvolali, stejně jako minule. Copak už tři z těch pěti šeků nevyrovnala? A v kabelce má čtyřicet dva padesát, co ještě dluží, a dalších padesát dolarů na pokutu. Přesně tolik jí soudce uložil posledně. Jenže posledně už byl myšlenkama na golfu. Skoro se na ni ani nepodíval a o nějakým vězení nebyla řeč.

„Vaše Ctihodnosti,“ začala znovu.

Rána kladívkem se místností rozlehla jako výstřel. „Další případ.“

„Tak jdeme.“ Proti černočerné Blanchině paži byla ruka dozorkyně bílá jako omítka. Blanche se rozhlížela soudní síní, ale nikomu nestála za to, aby jí pohled opětovl. Na místě před soudcem ji vystřídal smutný nahrbený běloch s rozbitýma botama a rukama rudýma jako syrové maso.

Dozorkyně ji odvedla do předsálí s kovovými stoly a židlemi, které jako by vypadlo z typického vězeňského filmu. Na dlouhé lavici u protější zdi seděl špinavě blondatý kluk v džínách

a kovbojských botách. Vedle něj stál šerif Stillwell, kterému se krátké křivé nohy pod vahou břicha jen prohýbaly. Pravou ruku měl na pistoli a pohledem provrtával díru do protější zdi. Blanche se snažila zachytit blondákův pohled, očima komunikovat alespoň s někým, než oba zmizí v... Chytla se za břicho a natočila se k dozorkyni.

„Musím na záchod.“

Dozorkyně se na ni otráveně zamračila, podívala se na hodinky a odvedla ji dveřmi do zadní chodby. Naproti mezi schodištěm a pánskými záchody byly dveře s nápisem DÁMY.

Špinavé okno vrhalo mdlé světlo na popraskanou mramorovou podlahu. Zašlé umyvadlo a záchodová kabinka se mačkaly v prostoru, do kterého se obě ženy sotva vešly. Blanche vlezla do kabinky, obložila prkýnko toaletním papírem a sedla si, aby si co nejtíšeji ulevila.

„Budu na chodbě,“ zabručela dozorkyně znechuceně.

Blanche si opřela lokty o kolena a zuřila. Hlavou se jí honily myšlenky jako myši opuštěnou kuchyní. Měla sem to tušit, říkala si. Pohupovala se na míse dopředu a dozadu. To sem teda fakt měla. Pevně se objala rukama a konejšila se stejně, jako jindy konejšila svoje děti. Zavřela oči a viděla, jak jí soudce dává najevo, že je pro něj míň než hadí hovno. Otevřela oči a zase si uvědomila, kde je a kam ji povedou.

Věděla, že by si měla promýšlet seznam věcí, které bude ve vězení potřebovat a které okres Durham zaručeně neposkytuje. Měla by si rozmyslet, co chce, aby máti řekla dětem. Měla by sama sebe přesvědčovat, že to dokáže a těch třicet dní přežije. Místo toho se vztekala na soudce, kterej se zachoval jako nespravedlivej kretén, a na sebe, že ignorovala známky nadcházejícího maléru.

To, jak ji ruka svědila a zároveň v ní šhubalo, když si v kuchyni četla soudní obsílku. To, jak jí zničehonic praskla u pusy sklenice, ze které těsně před odchodem k soudu pila. Obojí to nechala být, i když sama tvrdila, že číst v lidech, vykládat znamení a správně odhadovat situaci patří k její práci stejně jako

drhnout podlahy a stlát postele. Zaklonila hlavu, aby v očích zadržela slzy, a přála si nespílitelné – mít šanci vrátit se v čase a zařídit, aby teď nebyla v téhle situaci.

Měla sem zůstat v New Yorku, říkala si, tam bych si aspoň vydělala dost na pokrytí šeků. Ale když Taifa a Malik přišli jednou ze školy a řekli jí, jak je jeden chlap chtěl nalákat do své dodávky na hiphopovou kazetu Run-DMC, věděla, že musí z New Yorku pryč. Sbalila sebe i děti a zamířila do relativního bezpečí města Farleigh v Severní Karolíně, kde se ona, Taifa a Malik narodili.

A takhle to dopadlo...

Proč si sakra radši nepůjčila a nezaplátila všem hotově, místo aby vypisovala ty pitomý šeky? To ta moje hrdost, nadávala si. Pořád snila. Stále ještě doufala, že najde zaměstnavatele, který by jí dal práci na plný úvazek. Teď ale nádeničila pro bandu bílých jižanských paniček. Většina z nich si myslela, že jim bude drhnout záchody a odpadkový koše za almužnu a s nadšením. Farleigh není New York ani Raleigh nebo Durham, a už vůbec ne Chapel Hill, kde je spousta vzdělaných lidí, co umějí ocenit dobrou hospodyně. Přes všechnu svou okázalost je Farleigh pořád ještě venkov. Místní lidi, dokonce i ti opravdu bohatý, žijou ještě v otrokářských dobách, kdy černá ženská byla vděčná za jakoukoli práci pod střechem. Ani za běžnou mzdu nenašla Blanche ve Farleigh černochoy, kteří by si ji mohli dovolit. Ne že by práce u černých zaručovala dobrý zacházení, to bohužel ne.

To ta její hrdost, vždycky ji dostávala do potíží. Když byla kvůli nekrytým šekům předvolaná k soudu poprvé, nevěděla, co má čekat, nikoho se však na nic nezeptala. Nechtěla přiznat, že dělá šest dnů v týdnu a stejně nevydělá dost na to, aby uživila sebe a děti. Za svůj nízký plat nemohla, ale i tak si připadala jako hlupák, jako by někomu trapně nalítla.

„Tak honem, ženská.“

Chraplavý hlas dozorkyně rozmetal poslední zbytky zdání, že se čas zastavil. Blanche hledala něco, o co by se opřela, co by jí pomohlo projít tím, co jí čeká. Kdyby byla vzornou dcerou svojí

máti, tak by se teď modlila. Místo toho se rozhodla sehnat si právníka. Už sem ho dávno měla mít, peskovala se, teď vypadám jako blbec, že ho nemám. Koneckonců nechtěla spáchat žádný zločin. Kdyby čtyři její zaměstnavatelé neodjeli z města, aniž by jí zaplatili, peníze na krytí šeků by nechyběly. Uhlazovala si sukni šatů a bojovala s nutkáním křičet a prosit a libovat si ve svém strachu, když najednou halu zaplavila změt hlasů.

Přes zed' zřetelně slyšela vykřikování otázek a šoupání nohou. Vstala, popadla kabelku a bez spláchnutí vykročila ke dveřím. Poslouchala, jak hluk sílí. Pootevřela dveře na chodbu.

Dozorkyně stála nalevo od dveří, téměř před pánskými záchody. Byla k Blanche obrácená zády a pozorovala skupinu mužů s fotoaparáty, zápisníky a mikrofony. Kroužili kolem někoho, koho Blanche neviděla. Byla si ale jistá, že je to místní papaláš nedávno obviněný z přijímání úplatků.

Ten určitě třicet dní nedostane. Trochu špatný reklamy a moře soucitu od lidí, kteří by se snadno mohli octnout na jeho místě, to je tak všechno. Otočila hlavu a zadívala se na schody na druhé straně od toalet – na schody, které podle cedule VÝCHOD vedly ven.

Blanche otevřela dveře od toalet tak akorát, aby mohla proklouznout na chodbu. Couvala ke schodům, které na ni čekaly. Ta její část, kterou vychovali v úctě a poslušnosti k zákonu, na ni naléhala, ať se otočí, než bude příliš pozdě. Ale pomyslení na třicet dní mezi čtyřmi zdmi, za dveřmi, které nemůže otevřít, jí nedovolilo vrátit se. A definitivně ji popíchla myšlenka na papaláše, který vyvázne bez trestu.

Po špičkách sbíhala schody. Tiskla se ke studené zelené zdi, jak jen jí to její statná postava umožňovala, a přála si s ní splynout. Jedno patro, dvě patra. Stále ještě nad sebou slyšela pronikavé hlasy reportérů. Hypnotizovala dveře s nápisem VÝCHOD a v duchu jim poroučela, aby byly odemčené a nehlídané šerifovými lidmi.

Otevřela je a při pohledu do tmavého podzemního parkoviště vydechla úlevou. Nikoho neviděla, věděla ale, že běžet nesmí.

Utíkající černá osoba by v tomhle městě stále ještě vzbuzovala podezření, i kdyby šlo o ženu. Přikrčila se, jako by jí ani nebylo čtyřicet, a kličkovala parkovištěm k východu ozářenému denním světlem.

Ocitla se za soudní budovou. Vyšla na chodník, urovnala si šaty a rychlým krokem zamířila pryč od soudu a rušných ulic. Snažila se působit dojmem, že musí něco důležitého vyřídit, oči upřené před sebe a na tváři vážný výraz. Napínala uši a už už slyšela sirény a své jméno volané způsobem, který jasně znamená: „Stůj!“ Bojovala s pokušením ohlédnout se nebo se vydat ulicemi vedoucími k domovu. Každý, kdo se občas dívá na televizi, ví, že schovávat se doma je pěkná pitomost. Mladá běloška s malým dítětem se na ni zvědavě podívala. Blanche honem zašla za nejbližší roh. Věděla, že by byla míň nápadná, kdyby aspoň trochu zpomalila, ale nohy jí to nedovolily. Mozek vydal povel „Utíkej“ a ony se rozhodly poslechnout.

Měla přirozeně dlouhý krok a většinou chodila tak rychle, že s ní její kamarádka Ardell odmítala kamkoli jít. Teď se hnala neznámými ulicemi křížem krážem, až jí srdce tlouklo o stěny hrudníku jako vězeň dožadující se propuštění. Chodník se zvedal vstříc jejím podrážkám a bušil do nich tvrdými údery umocněnými její vahou. Nepřipadala si tlustá, připouštěla ale, že má těžký kosti a široký boky. No, možná že i prsa a ruce maj slušnej objem. Jen nohy jsou spíš menší. To jim ale nebránilo rychle ji odnést tak daleko, jak jen potřebovala.

Poprvé v životě si přála, aby byl takový ten šedý a deštivý den, kdy se lidi stáhnou do sebe a nechce se jim koukat na svět, na ostatní. Na ni. Šla, jak nejrychleji dovedla, až se zadýchala a musela se zastavit. Opřela se o nejbližší strom. Potřebovala přemýšlet, vymyslet plán.

Kolem ní se rozprostíraly zastřižené, zkrocené trávníky. Byla v jednom z těch světů bez chodníků, kam chodila drhnout podlahy a stlát postele ženám, mezi jejichž hlavní životní cíle patřilo kontrolovat ji při práci a pak se kamarádkám chlubit, jak si jí pěkně vycvičily. Tohle byla ale mnohem lepší čtvrt než ty, ve

kterých v současnosti pracovala. Domy nebylo z cesty vidět, šlo je ovšem vyčítit ze vzduchu. Staré, prostorné domy se spoustou služebnictva. Kéž by měla kočárek s malým bílým děckem nebo pudla na vodítku, aby sem zapadla.

Popošla po zužující se silnici ještě kousek dál, až dorazila na křižovatku ulic Grace Road a Cranberry Way. Odkud jen to jméno zná? Udělala ještě pár kroků, než ji paměť dohnala. Zastavila se a začala se přehrabovat ve své objemné černé kabele. Vytáhla malý notýsek s oslíma ušima, naslinila si prst a rychle nalistovala stranu se správnou poznámkou. Klientovo jméno tak naškrábala, že ho teď nemohla přečíst, horko těžko rozpoznala, že začíná na C a končí na Á. Adresa ale byla čitelná: Cranberry Way 1, 8.30. Práce na celý týden, kterou dneska ráno odvolala, byla někde poblíž.

Sehnala ji přes PORÁDNÝ HOLKY. Pracovní agentury neměla ráda a tuhle zvlášť. Vydělala si přes ně míň než na vlastní pěst a lidi ve vedení byli příjemný asi jako rybí tuk. Představovaly ale stálý zdroj vedlejších příjmů do doby, než si vybuduje vlastní klientelu. Už týdný věděla, že tuhle práci nevezme. Na tenhle týden si naplánovala něco lukrativnějšího. Chtěla do agentury zavolat už dávno, ale úplně jí to vypadlo. Vzpomněla si až dneska ráno. Pěkně se nakrklí, když jim to odřekla tak na poslední chvíli. Jen stěží za ni najdou tak narychlo náhradu. S trochou štěstí by to mohl být dokonalý úkryt, než se dostane bezpečně z města. A jestli tam agentura už někoho poslala, prostě řekne, že jde o nedorozumění, a potichu zmizí. Teď to jen najít.

Pospíchala ulicí a doufala, že jde správným směrem. Ostrá zatáčka a dál už nic. Proti ní se tyčil vysoký plot z tepaného železa se špičatými hroty.

Blanche se otočila a zírala do ulice, kterou přišla. Nesmírná tíha toho, co provedla, na ni dolehla jako ten šedý mrak, po kterém před chvílí toužila. Místo hledání úkrytu by teď radši byla na cestě z města. Najít nejbližší dálnici a dostat se od Farleigh co nejdál. Jen to a nic víc. Ale nemohla myslet jen na sebe, šlo i o máti a děti.

Bože! Jako by to celé viděla a slyšela. Šerif buší na matčiny dveře, máti děsně vyvádí, zatímco se jí šerif na ni vyptává, prohlíží skříně a nechává šlápoty na líně. Měla by z toho záchvat. A dokázala by před dětmi utajit, co se děje? Blanche se otrásla, snažila se z hlavy vyhnat představu, jak nějaký svalnatý šerifův poskok táhne Taifu a Malika z matčiny náruče. To, že je na útěku, přece ještě neopravňuje úřady, aby převzaly péči o dvě černé děti, o které je víc než ochotná pečovat jejich babička. Jen sama sebe zbytečně straší, jako by její situace už tak nebyla dost děsivá. Jenže představa plačících dětí ne a ne zmizet.

Po sestřině smrti se zdráhala o její dva potomky postarat, i když jí to slíbila. Rok se jako přestárlá rebelantka schovávala v Kalifornii, než se tomu dokázala postavit čelem. Ardell tomu jejímu výletu přezdívala „Blanchina první šance“. Když se Blanche vrátila, převzala za děti plnou odpovědnost. Máti se jich po tak dlouhé době vzdávala jen nerada.

„Nejdřív zdrhneš, protože nechceš, aby ti ty děcka ovládaly život. A teď se vrátíš a lámeš mi srdce a vlečeš mý vnoučátka do New Yorku! New York není místo pro děti!“ Tohle jí máti řekla, když si pro ně přišla. Blanche teď ale víc trápilo to, co tenkrát dodala. „Ať se to nestane znova. Taky by sem ti je už nemusela nechat.“ Matčin hlas jí zněl v uších tak jasně, jako by k ní teď mluvila. To „znova“, před kterým ji matka varovala, na ni taky dotíralo. Blanche si třela paže, protože jí projel chlad. Jejím rostoucím zoufalství opodál truchlivě přizvukovala holubice.

— II.

„Á, tady jste!“

Blanche se prudce otočila. Mezerou v plotě na ni zírala levá polovina ženského obličeje s velkým šedomodrým okem.

„Mohla jste aspoň zavolat, že budete mít zpoždění! Celé hodiny se snažím spojit s vaší agenturou. Ale bylo mi jasné, že pokud vůbec dorazíte, tak přijdete k téhle bráně! Naprosto jasné!“ V jejím hlase se mísil triumf s mrzutostí.

„Vaše agentura vždycky posílá každého sem k hlavní bráně, i když jsem jim opakovaně říkala, ať to nedělají.“ Zvedla ruce nad hlavu a trhnutím vysokou bránu otevřela. Ze sukně jí vylezla jablčně zelená blůza. Zpoza lemu visel kousek hedvábné béžové spodničky.

„Tak tam jen tak nestůjte! Chceme odjet hned po obědě.“ Žena poodstoupila a pokynula Blanche, ať jde dál.

„Kde máte tašku?“ Její bledé oči se na zlomek vteřiny střetly s tmavýma očima Blanche. Ženin obličej byl starší než její tichý jasný hlas. Okolo očí a na tvářích se jí větvaly nápadné vrásky. Vlnky se jí krabatily i na čele a kůže okolo úst se začínala svrašťovat. Tvář s ostrými rysy, očima posazenýma daleko od sebe a vysokým šikmým čelem připomněla Blanche fretku, kterou strýček Willie choval na lovení králíků. Přistřižené blond vlasy zvýrazňovaly špičku brady a poněkud dlouhý krk. Byla o pár centimetrů menší než Blanche se svým metrem sedmdesát a mohlo jí být pětatřicet nebo taky padesát. Ať už jí bylo, kolik chtělo, byla šlachovitá s plochým břichem a rozhodně v lepší kondici než Blanche. Nesla se zpříma, ale uvolněně, jako ženy, které se správnému držení těla učily od dětství.

„No nic,“ dodala, a Blanche si tak nemusela vymýšlet výmluvu, proč s sebou nemá zavazadlo. „To si zařídíte zítra. Máte asi tak stejnou velikost jako Bernice. Má v našem venkovském domě uni-

formu navíc. Prostě si budete muset nechat svoje šaty, než tam dojedeme.“ Zadávala se na Blanche poněkud ustaraně a vykročila po dlážděné cestě.

Blanche si vzpomněla na starou paní Ivy z Long Islandu, pro kterou kdysi pracovala. Ta taky nesnášela, když na sobě služebné měly svoje vlastní šaty. Mohla by si je splíst s lidskou bytostí. Blanche zkrátila svůj dlouhý krok tak, aby s ženou před sebou srovnala rychlost. I kámen chodí rychlejc, říkala si.

„Kuchařka připravila studený oběd.“ Žena otočila hlavu k Blanche. „Stačí ho jen v jídelně naservírovat. Obsloužíme se sami. Obědvat budeme brzo. Chci odjet na venkov co nejdřív.“ Zhluboka se nadechla. „Samozřejmě bude potřeba umýt nádobí.“

„Sakra!“ Žena zavrávoral, jako kdyby zakopla o nějakou neviditelnou překážku. Vzpamatovala se a pokračovala v chůzi a mluvila, jako by se nic nestalo.

Blanche si vzpomněla na tetu Sáru. Jednou ji zažila vyprávět o zaručeně nejlepším způsobu uzení krocana, zatímco seděla uprostřed moře pomerančů, které vysypala z bedny v obchodě, když zakopla o neexistující překážku. Teta Sára nezmlkla ani tehdy, když ji Blanche s pokladním zvedali na nohy.

„V domě teď není žádné služebnictvo.“ Žena zvedla ruku s růžovými nehty, jako by chtěla předem zarazit nějakou Blanchinu námitku nebo otázku.

„Přípravu jídel a péči o dům budete na venkově obstarávat samozřejmě vy,“ pokračovala.

Blanche přemýšlela, jestli tyhle bohatý holky berou nějaký lekce, jak služebnictvu popsat nemožnou pracovní zátěž jako procházku růžovým sadem.

„Dům už je ale vyvětraný a připravený. A když jsme na venkově, všechno je velmi neformální. Žádné velké večeře, jen pár hostů. Zachováváme ovšem vysoký standard.“

Koutky Blanchiných úst se zvedly v úšklebku. Někdy se zdálo, že si z ní život dělá legraci. I na útěku musí uklízet po ostatních.

„Když jedeme na venkov, dostává naše stálé služebnictvo dovolenou. Proto jste tu vy.“ Žena otočila hlavu a věnovala

Blanche úsměv, který byl víc široký než hřejivý. A taky proto že chceš ušetřit, dodala v duchu Blanche. Co na těch penězích je, že lidi, který je maj, je nechtěj utrácet? Usmála se na ženu svým žraločím úsměvem a připojila uctivé „Ano, paní“. Ulevilo se jí, když slyšela, že stále služebnictvo je pryč. Přemýšlela, jestli ta ženská mluví stejně zpříma a rychle i s lidma, co pro ni nepracují.

Žena se zastavila a otočila tak náhle, že do ní Blanche málem vrazila. Zkoumala Blanchin obličej. „Už jste pro nás pracovala, že?“ Čelo se jí svraštilo do kolmé vrásky. „Výslovně jsem agenturu požádala, ať pošlou někoho, kdo zná naše... zvyklosti. Moje teta je... Nemůžu si váš obličej zařadit...“ Oči se jí mírně zúžily.

Blanche se s přemáháním zazubila a rychle na ni zamrkala. „Ale ano, paní!“ Blanchin hlas byl o dvě oktávy vyšší než obvykle. „Jen si vzpomeňte! Pracovala jsem pro vás tak před půl rokem. Nebyla jedna vaše služebná marod? Nebo jí umřel někdo v rodině?“ Netrpělivě se na ženu zadívala.

Ženin obličej zůstal na chvíli bez výrazu. „Ale ano, samozřejmě.“ Rychle se otočila a pokračovala v chůzi. „Mám poslední dobou příšernou paměť,“ prohodila k Blanche přes rameno. „Musím myslet na tolik věcí, tolik si toho pamatovat... tolik toho...“

Blanche se usmála a přikývla. Ta nemá nejmenší páru o tom, co se v baráku děje. To bylo Blanche jasné. Ani se neobtěžovala zeptat se jí na jméno. To se hodilo. Teď rozhodně nestála o zaměstnavatelku, která by se o ni zajímala. Stálého služebnictva jí ale bylo líto. Tahle ženská patří k těm, co na žádost o pomoc s účty za doktora odpoví pytle m obnošeného oblečení.

Blížily se k velkému elegantnímu domu s mnoha křídly, postavenému z těch podivných růžových cihel, které Blanche vídala jen v téhle části země. Věřila, že domy mají zvláštní moc. Pracovala už v příliš mnoha na to, aby jako většina lidí předstírala, že dům je prostě jen budova. Často dokázala poznat, jaký bude, už podle toho, jestli s krajinou ladil, nebo se nad ni vypínal.

Tenhle dům vyrůstal z květinových záhonů a keřů, což prozrazovalo, že stavitel a zahradník měli cit pro spojení přírody a architektury. Ale Blanche osobně neměl co říct. Bral ji jen jako služku, stejně jako žena, která v něm žila. Naštěstí tu nebude tak dlouho, aby na tom záleželo.

Následovala ženu po třech schodech na terasu z kamenných dlaždic a francouzským oknem do pokoje, který voněl kůží a byl obložený tolika knihami, že by to mohl být koutek v newyorské veřejné knihovně. Žena otevřela dveře na protější straně místnosti. Blanche ji následovala prostornou halou, za roh, okolo dalších čtyř nebo pěti dveří a dál temnou úzkou chodbou bez koberce do velké prosvětlené kuchyně.

Byla přinejmenším tak pěkná, dobře navržená a zařízená jako kuchyně, které znala z New Yorku. A byla větší než většina z nich – mikrovlnka plus dvě vestavné trouby ve výši očí, gril, dvoudvéřová lednička a mrazák vestavěné ve zdi, sporák s osmi hořáky, hrnce s měděným dnem visící od stropu, záplava skříněk a uprostřed místnosti pracovní deska s krájecím blokem, dřezem a drtičem odpadků. Ta kuchyně se tolik lišila od té Blanchiny, kde byl vratký sporák a kapající kohoutek, že by se jim snad ani nemělo říkat stejným jménem.

„Jistě tu najdete všechno, co budete potřebovat.“ Žena se po kuchyni rozhlédla jako pikolík, když kontroluje ručníky. „U stolu budeme tři. Oběd chceme v 11.45. Upravit se můžete v místnosti tamhle nad schody, první dveře vlevo. Vracet se sem nebudete, takže tu nic nezapomeňte.“ Žena se na Blanche netrpělivě zadívala.

„Ano, paní,“ odpověděla Blanche. „Rozumím.“ Cítila, že žena chce něco dodat, když vtom zazvonil telefon. Žena se otočila a zatlačila do lítacích dveří, které nejspíš oddělovaly kuchyň od zbytku domu. Telefon uprostřed zazvonění zmlkl.

Blanche se opřela o pracovní linku a pomalu, dlouze vydechla. Jestli za ni v agentuře našli náhradu, bude tady coby dup. A co pak? Paní Hlavní určitě zavolá šerifa a může mu klidně tvrdit, že se sem vecpala bez pozvání nebo že chtěla něco ukrást, jen aby

si zachovala tvář, když už si do domu pustila cizí ženskou. Kdybych měla špetku rozumu, pomyslela si Blanche, tak hned zmizím. Ale kudy ven? Z kuchyňského okna viděla dvorek obehnáný zdí, ale žádnou cestu lemovanou stromy, po které přišly dovnitř. Kdyby šla k přednímu vchodu, mohla by narazit na tu ženu a sama cestu domem rozhodně nenajde.

Zpoza lítacích dveří zaslechla hluk. Rychle nasadila ten rozzářený, prázdný výraz, za nímž se před ženou dosud skrývala. Blanche už dávno přišla na to, že známky přívětivé hlouposti některé zaměstnavatele uklidňují, jako by tak jejich peněženky, klíčky od auta a mínění, které o sobě mají, byly v bezpečí. Spousta černochů by nikdy neskousla dělat ze sebe pitomce, ale jí to někdy připadalo jako užitečná skrýš. Taky ji potají těšilo klamat lidi, kteří ji měli za hloupější jen kvůli tomu, jak vypadá a čím se živí.

„To byla vaše agentura,“ sdělila jí žena, když vešla do kuchyně. „Oznámili mi, že prý můžete přijít až zítra! No chápete to? Udělala jsem jim pěknou přednášku o tom, jak jsou neschopní.“

Vypadala tak spokojená sama se sebou, až Blanche napadlo, že buzerovat lidi jí asi dělá radost – nebo jí možná zvedla náladu neobvyklost situace.

„Máte jim zavolat. No, možná po obědě.“ Obrátila se na Blanche s tím úsměvem, který byl jen na rtech, a narazila do židle. „Au!“ Odstrčila ji od sebe jako útočníka. Prudce se otočila a vyrazila z kuchyně, jako by celá místnost táhla s tou židlí za jeden provaz.

To bylo podruhé, co ji Blanche viděla zakopnout. Něco na její nešikovnosti jí připomnělo Dekea Williamse, kaskadéra, pro kterého kdysi pracovala. Milovala Dekeovo vyprávění, jak bezbolestně padat a jak Charlie Chaplin povýšil padání na umění. Na klopýtání téhle osoby rozhodně nic uměleckého nebylo.

Blanche se podívala na hodinky – 10.45. Jak se jí toho za těch pár hodin mohlo tolik stát? Otevřela chladničku. Tři prostorné poličky zabíraly dovedně ozdobené a naaranžované mísy se studeným masem a saláty a dva tácy buchet, jen je rozpéct. Výborně.

Má spoustu času si zavolat. Všimla si, že žena šla předtím zvednout telefon do přední části domu, místo aby použila ten, co visel na kuchyňské zdi. Přemýšlela, jestli je tenhle telefon jen pro barevný – tohle je koneckonců Jih. Ale pravděpodobnějí jí přišlo, že žena čekala hovor a nechtěla, aby ho Blanche slyšela. Přešla k lítačkám a jemně do nich strčila, aby se podívala, jestli její zaměstnavatelka není někde poblíž. Ani ona nechtěla, aby její telefonáty někdo slyšel. Za dveřmi objevila spíž s policemi a úzkými pultíky po obou stranách. Naproti byly další lítací dveře. Vedly do jídelny. Blanche tam rychle nakoukla. Nikdo tam nebyl. Zaposlouchala se. Nic. Rozhodla se, že to riskne, dokud to jde, a vrátila se k telefonu v kuchyni.

„To sem já, mami.“

„Už sem si říkala, kde seš. Musíš se stavit u...“

„Poslouchej, mami. Mám jen chvíli.“ Blanche ztišila hlas a nespouštěla oči z lítacích dveří. Naléhavost jejího tónu zabránila matce namítnout něco proti tomu, že ji Blanche přerušila uprostřed příkazu.

„Chtěla sem ti říct, že sem v pořádku. Já...“

„Co tím myslíš, v pořádku?“ chtěla máti vědět. „A proč bys jako neměla bejt v pořádku?“

„Teď ti to nemůžu vysvětlovat, mami. Prostě mi věř a postarej se o děcka, protože já nemůžu... Kdyby se šerif nebo někdo jinej ptal, tak si se mnou nemluvila. Řekni, že si myslíš, že sem asi utekla do New Orleans, jak sem o tom furt vykládala. Ale ať tě prosím tebe neslyšej děcka... Jsou v pořádku, že jo? Jo, já vím, že nejseš žádná lhářka, mami, takže je ti jasný, že to musí bejt důležitý, jinak bych to po tobě nechtěla. Zavolám ti, hned jak to půjde. Dej za mě Taiťe a Malikovi pusu a řekni jim, že je mi líto, že sem jim nemohla zavolat, když byli doma, a řekni jim, že...“

„O děcka si starosti nedělej,“ přerušila ji paní Cora. „Mejm vnuočátkům je tu se mnou dobře, náramně dobře.“

Ještě několik vteřin po tom, co matka zavěsila, držela Blanche sluchátko u ucha a zírala do zdi před sebou. Matčina slova ji tížila

jako dusné počasí. Bylo jasné, co tím chtěla říct. Blanche si připadala jako voják, když ho varují před blížící se válkou.

Bylo ironické, že po té záležitosti s Kalifornií a všem tom odporu a vzteku nad tím, že si ji Taifa a Malik osedlají, se teď bojí opustit město bez nich. Ale dávalo to smysl. Nechtěla o ně s máti bojovat. Z té myšlenky se jí svíral žaludek. Blanche trvalo dlouho, než dokázala být mimo dosah pevné ruky paní Cory sama sebou. Máti neschvalovala Blanchin odchod z církve, odjezd z Farleigh do New Yorku ani její rozhodnutí nadále se živit domácími pracemi a nestat se jako její sestra ošetřovatelkou nebo něčím jiným, na co může být matka hrdá. Skoro dvacet let se hádaly kvůli tomu, že si Blanche nerovná své kudrnaté vlasy. Pak se vztah mezi ní a paní Corou zklidnil, jelikož Blanche dokázala, že zvládá být mravná i bez Boha, že z ní New York neudělá automaticky fetačku a že ji nezatknou jako revolucionářku jen kvůli jejímu účesu. Když ale byla v matčině domě, kde se zdálo, že zdi a podlahu drží pohromadě především elán paní Cory, připadala si, jako by na sobě zas měla podkolenky a mašle. Nechtěla, aby Taifa a Malik museli o svou svobodu bojovat podobně tvrdě. Vytočila další číslo. Ardell zvedla telefon po prvním zazvonění.

„Ahoj, holka. Zrovna sem na tebe myslela. Jak to ráno dop-
Co se děje?“

Ardellina schopnost poznat bez vysvětlování, že se něco děje, byla jedním z důvodů, proč bylo jejich přátelství skoro tak staré jako ony samy. Vydrželo Blanchin pobyt v New Yorku i ten rok, kdy žila v Kalifornii jako uprchlice, přežilo i Ardellino šílené manželství a její příklon k víře (i následný odklon). Navzájem se podporovaly a posilovaly s věrností, která v jejich partnerech často vzbuzovala žárlivost a podezřívavost. Ani jedna si toho nevěšmala. Myslely si, že do jejich vztahu nikomu nic není, a otevřeně to říkaly.

„Holka, nebudeš věřit, v jakým sem průseru!“ Blanche uvedla Ardell do obrazu a požádala ji, ať zavolá klientům, u nichž měla v příštích dnech uklízet.

„Řeknu jim, že máš chřipku. A stavím se u vás a podívám se, jestli tvoje máma něco nepotřebuje.“

„To budeš moc hodná. Sem z toho celá špatná, jak máti a děckám přidělávám starosti.“

„Já bych si děcka i vzala k sobě, ale víš přece, že by mi paní Cora utrhla hlavu, kdybych jí jen zkusila navrhnout, ať se se svejma vnoučátkama rozloučí. A vůbec, ta už zvládla horší věci! Tak si nevydejšlej starosti navíc. Už tak sis toho naložila až dost.“ Ardell se odmlčela a pak dodala: „Myslím, že bych si měla půjčit auto a hezky si pro tebe dojet!“

„To ne. Za pár hodin odjíždíme k nim na venkov. Tam bude bezpečnějc. Ale teďka už musím končit a jít jim naservírovat oběd.“ Mluvila rychle a naléhavě, jak se snažila Ardell zarazit dřív, než se dostane tam, kam svou poznámkou o půjčení auta bezpochyby mířila. Blanche bylo jasné, čím auto měla Ardell na mysli. Ale snaha vykolejit Ardell se minula účinkem stejně jako vždycky.

„A co Leo?“ Ardellin hlas byl nenucenost sama, Blanche to však ani na vteřinu neoklamalo. „Mám mu zavolat? Ten...“

„O něm ani nezačínej. Víš přece, co si o Leovi myslím. Říkala sem ti, že...“

„No jo, no jo,“ přerušila ji Ardell. „Tak mi prostě dáš vědět, jak ti můžu pomoci.“

„Dík, zlato. Zavolám ti.“ Blanche zavěsila sluchátko a zabubnovala prsty o kuchyňskou linku. Svým způsobem byla ráda, že se Ardell o Leovi zmínila. Potřebovala něco, co by ji vyburcovalo, co by jí zabránilo litovat se nebo se bát tak, že by nemohla fungovat. A nic ji nenadzvedlo tolik jako zmínka o Leovi.

Nechodili spolu už od střední školy. Ale někteří lidi ve městě, včetně Ardell, si očividně mysleli, že si jsou souzeni. A nebyla si jistá, jestli si to Leo náhodou nemyslí taky. Nosil dětem hračky a hry a pomáhal jim s úkoly. Pokud cesta k mužskému srdci vede přes jeho žaludek, pak cesta k matčině srdci vede přes její děti. Naneštěstí ji taky zásoboval nevyžádanými radami, výchovou počínaje a jejím oblečením konče. A jako by jí to dělali naschvál, Taifa a Malik mu začali říkat strejda Leo, aniž by je k tomu někdo vyzval.

Kdyby Blanche dostala deset dolarů pokaždé, když mu řekla, ať si sakra hledí svýho, měla by dost na to, aby si auto koupila sama a okamžitě odjela z města. Jenže bez ohledu na to, jak moc na něj ječela nebo jak moc byla sarkastická, byl jí vždycky ochotnej pomoct, s čímkoli potřebovala, i když jí u toho dělal přednášky, jak je nepraktická a napůl blázen. To jí nejspíš rozčilovalo nejvíc. Jako by se rozhod, že ji utahá laskavostí a slušňáctvím. Teď ale fakt nestála o to, aby se do toho montoval, káral ji, že si za ním nepřišla pro peníze, a zacházel s ní, jako by potřebovala hlídání. Její rozhořčení vůči Leovi ji posílilo, a tak teď byla připravená čelit své současné situaci s větším sebevědomím.

Jo, nějak to dopadne, říkala si. Už sem zažila věci, který byly přinejmenším stejně blbý. Když uprostřed zimy vyhořel nájemní dům, ve kterým s dětmi bydlela, byla to určitě stejná hrůza jako jít na třicet dní do vězení. Když jí z bytu ukradli všechno, co se dalo odnést, a když ji v průběhu tří týdnů přepadli na ulici ne jednou, ne dvakrát, ale hned třikrát, bylo to rozhodně na stejný úrovni, jako když se teď dala na útěk před šerifem. Holt se musím připravit na všechno, co mě čeká, nakazovala si.

Chodila po kuchyni, otvírala skříňky a hledala talíře. Za prvními dvířky objevila police plné malinového octa, koriandru, panenského olivového oleje, šafránu, zkrátka věci, které pravidelně používala v kuchyních fajnových bytů a mezonetových podkroví na Manhattanu nebo ve starých cihlových domech přeměněných na rodinné, kde všude nabízela své služby jako kuchařka, hospodyně, osobní služebná, uklízečka, číšnice, prádlena, švadlena – cokoli, co zaměstnavatel potřeboval a co si mohl dovolit. Teď když se ve Farleigh musela snížit k práci placené od hodiny, pobývala v kuchyních, které byly zásobené spíš margarínem než kaviárem. Bohatí a dobře živení, pomyslela si. Kdo asi budou ty další dva, co přijdou k obědu? Ochutnala ždi-bec italského chilli a několik francouzských kaparů. Když v cizích kuchyních brala do ruky exotické potraviny, občas si představovala, jak je nakupuje v zemi jejich původu. Někdy si po takovém snění uvědomila, kolik toho svět nabízí a jak málo z toho asi

sama prožije. Dnes by příležitost cestovat vyměnila za možnost jít prostě domů.

Od fazolové pasty na špičce prstu ji odvedla sílící jistota, že někdo už už vejde dovnitř a ta blondýna to rozhodně nebude. Blanche se otočila k zadním dveřím. Pomalu se otvíraly, až se v nich objevil malý, baculatý mladík s mandlovýma očima. Měl na sobě tmavomodrý oblek, mohla to být uniforma. Kalhoty měl vytažené vysoko nad rozkrok a nad břichem pevně stažené páskem, který nebyl protažený poutky. Ačkoli nebyl zas tak statný, připomněl Blanche japonské zápasníky sumo, které sledovala v televizi jednou pozdě v noci, když nemohla spát kvůli starostem, jak z pouhých pětadesáti dolarů zaplatí účty za plyn a elektřinu. Celé jeho tělo bylo zakulacené, od klenby plešatějící hlavy (i když mu nemohlo být víc jak pětadvacet) přes oblá ramena až po dětské břicho a boty s kulatou špičkou a přezkou. Brýle s čirými plastovými obroučkami mu na obličej přidržovala černá šňůrka. Velkou buclatou rukou svíral kliku. Bylo v něm cosi nevinného, a to u bílého muže máto.

„Ahoj.“ Hlas měl příjemnější, než čekala. Odpověděla kývnutím. „Mumsfield,“ představil se a zlehka se udeřil do hrudi. Zavřel za sebou a v nesmělém úsměvu jí ukázal mezery mezi zuby. To v Blanche vzbudilo sympatie, protože jí samotné zela mezi předními zuby pořádná díra.

„Blanche.“ Pomalu zašroubovala sklenici, kterou držela, ale soustředila se přitom na mladíka. Věděla, že zadními dveřmi někdo přijde, a přišel on.

„Já řídím.“ Mumsfield si vytáhl kalhoty ještě výš. Pod rukávy saka se mu na zápěstích kroutily světle zrzavé chlupy. Tak šofér, pomyslela si Blanche a dál prozkoumávala skříňky.

„S auty mi to jde.“ Mluvil velmi pomalu, každou slabiku vyslovoval zvlášť, jako by se jí vzdával jen nerad. „S auty mi to jde,“ zopakoval.

Domýšlivej šofér, pomyslela si Blanche, a trochu balík. Uvažovala, proč mu paní Hlavní nedala volno jako ostatnímu služebnictvu, ale hned si vzpomněla, že po obědě jedou na ven-

kov. Zadoufala, že tohle nebude taková ta rodina, která potřebuje služebnou na všechno kromě utírání zadků.

„Dneska odpoledne všechny povezu do venkovského domu,“ sdělil jí Mumsfield, jako by opakoval její myšlenku. „Ten dům má tetička Emmeline ráda.“ Na chvíli se odmlčel. Když znovu promluvil, byl jeho hlas ještě měkčí a smutnější. „Třeba bude tetička Emmeline ve venkovském domě zase v pořádku. Mumsfield... teda já tomu věřím. Co myslíš, Blanche?“

Blanche se na něj nedůvěřivě zadívala a přemýšlela, o čem to sakra mluví. „Všichni budem v pořádku, jen musíš koukat na cestu a dodržovat rychlost.“

„Jé, Blanche! Ty jsi ale vtipná, Blanche!“ Zachichotal se jako dítě a ona se tomu usmála.

Chtěla se ho zeptat, kdo všechno bude u oběda a taky na jméno té blondýnky, ale zarazila se. Myslel si přece, že tu už pracovala. Zkusila otevřít dveře, které mohly vést do skříně, sklepa nebo jiné místnosti. Byly zamčené.

„Co tam je?“

„Sklep,“ odpověděl. „Dole je mrazák a pračka.“

A nejspíš taky víno, pomyslela si. Proč by jinak zamykali prádelnu? Pozotvírala ještě další skřínky, ale žádné talíře nenašla. Aspoň mi může říct, kde je maj – to si přece pamatovat nemusím. Přemýšlela, na co ještě by se ho mohla zeptat, když našla vestavěnou skřínku na nádobí. Vytáhla tři talíře.

„Kuchařka mě nechala prostřít stůl, než odešla, Blanche,“ řekl. „Mumsfield... teda já jsem byl moc smutný, když kuchařka odešla.“ Svěsil svou těžkou hlavu s lesklou ofinou rovných, světle zrzávých vlasů. Blanche si byla téměř jistá, že se mu zachvěla brada.

„Však se ti brzo vrátí.“ Začala z chladničky vyndávat podnosy s obědem. Přemýšlela, jestli Mumsfield s tou kuchařkou něco nemá. Tak nebo tak, není úplně obvyklý, aby šofér pomáhal prostřít stůl. A proč o sobě mluví jako o někom jiným? Jasně, spousta těchhle jižanů z maloměsta jsou zvláštní lidi, co si berou své bratrance a sestřenice a tak. A tenhle navíc vypadá divně. Někoho jí připomínal, ale nevěděla koho.

„A kdepak je ten venkovskej dům?“ zeptala se tak nenučeně, jak jen svedla.

„Kousek od Hokeysville, Blanche.“

Blanche přikývla. Neznala to tam, věděla jen, že to není daleko od pobřeží. A že k městu, kde by stavěl mezistátní autobus, to odtamtud není zrovna blízko.

„Mumsfield, zlato, s dovolením.“ Blanche odnesla podnos s plátky krocana, krvavým rostbífem a šunkou lítacími dveřmi do jídelny. Blesklo jí hlavou, jak samozřejmě k jeho jménu připojila „zlato“.

Když Blanche předtím do jídelny nakoukla, nijak zvlášť si ji neprohlédla. Byla to místnost s vysokým stropem vytapetovaná v temně růžové se zlatými ornamenty. Dlouhý vyleštěný stůl z růžového dřeva obklopovaly židle s opěradly vyššími než Blanche. Ty impozantní židle, ohromný lesklý příborník a obrovské obrazy plantáží a rozlehlých polí byly tak veliké, že si Blanche pohrávala s myšlenkou, že ten nábytek dřív patřil nějakému obrovi. Už z jiných míst, kde pracovala, věděla, že bohatí lidi rádi vlastní věci vyrobené různými kulturami – Afričany, Eskymáky, domorodými Američany. Pokud předmět kdysi patřil nějakému příslušníkovi cizího národa a byl co možná nejstarší, pak jim bylo jedno, jak vypadá nebo jakému krvavému účelu mohl sloužit. Tak proč ne nábytek pro obry? Když do jídelny vezla ledový čaj, vodu a kávu, usmívala se. Vymýšlela si pohádku o továrně na obří nábytek, kterou poví Ardellině pěti-leté neteři.

Jenže do své čtvrti se hned tak nevrátí. Ardellinu neteř ani vlastní děti teď nějakou dobu neuvidí. Sílicí pocit, že ji někdo vytrhl z jejího života a přenesl do života někoho jiného, přerušil slabý zvuk zpoza zavřených dveří na druhé straně jídelny. Otočila se k nim. Dveře se pozvolna otvíraly do místnosti. Tlačil do nich nějaký muž a při tom mluvil. Blanche vklouzla do spižírny a až na malou škvíru za sebou nechala lítací dveře zapadnout. Nebála se, že ji Mumsfield načapá, jak špehuje. Věděla, že z kuchyně odešel, když byla v jídelně. Uvědomila si, že ho nesly-

šla odcházet, přesto ale věděla, že je pryč. Přilepila oko ke škvíře mezi dveřmi a rámem.

Muž měl drsné rysy a vlasy vyšisované sluncem, takový ten týpek, jakého si člověk spojuje se safari v Keni nebo s lovem mečounů na jachtě pod planoucím karibským sluncem. Blanche očekávala, že bude mít oslnivý úsměv. Osobně měla k pohledným mužům odpor, a proto si říkala, jestli může nabídnout i něco víc než jen hezkej obličej. Z toho, co ho stály jeho elegantně ležerní kalhoty, tričko a sako, by čtyřčlenná rodina vyžila dobře šest měsíců.

„Říkám ti, Grácie, že to nebude trvat víc jak deset minut,“ říkal té blondýně, která ho následovala. Ta si mnula ruce, jako by ždímal prádlo. Mluvil k ní takovým tím konejšivým hlasem, jako by říkal „jenom klid“, a Blanche nad tím zaskřípala zuby. Odmlčel se, aby se prohlédl v obrovském zrcadle se zlaceným rámem na protější stěně. Podle toho, jak se na svůj odraz usmál, se zdálo, že je sám se sebou navýsost spokojený.

„Vždyť ho znáš,“ pokračoval. „Když mu řekneme, že má vlekou rýmu nebo ošklivý kašel, ani se k ní nepřiblíží!“ zasmál se a otočil se ke Grácii. Prohodil něco o něčím zraku, ale Blanche to moc dobře neslyšela.

„Ale co když nebude spolupracovat, Everette? Zrovna teď se ke mně chovala naprosto příšerně! Je nezvladatelná!“ Muž se znovu zasmál, uchopil její roztřesené ruce a držel je jako lapená ptáčata. Jeho ruce s dlouhými prsty měly přesně tu velikost, která podle Blanchiny tety Mae značila muže štědře obdařené i na jiných částech těla.

„Nedělej si starosti, miláčku, bude spolupracovat. Slibuju.“ Mluvil něžně, ale kvůli podtónu v jeho hlase byla Blanche ráda, že není řeč o ní. Mrazilo ji z něj a zároveň ji zarážel skoro mateřský způsob, jakým ke Grácii skláněl nejen hlavu, ale i celé tělo. V jeho postoji bylo cosi ochránářského a pyšného, jako kdyby téhle nervózní, ustarané ženě propůjčoval sílu a ochranu a současně se vyžíval v tom, že je toho schopen. Grácie k němu zvedla velké vytřeštěné oči.

„Grácie a Everett,“ zašeptala Blanche, když dvojice odešla z dohledu směrem ke švédskému stolu. Jejich příjmení ji nezajímala. V duchu svým zaměstnavatelům vždycky říkala křestním jménem. Díky tomu nezapomínala, že peníze, kterými platí za její služby, z nich nutně nedělají lepší lidi, než je ona, jen bohatší. Do očí jim říkala „paní“ nebo „pane“ a bylo jí jedno, jak moc trvali na jiném oslovení nebo jméně. Kdysi měla dvě kočky, které pojmenovala Paní a Pán.

„A vůbec, k čertu s ní!“ Jeho slova podtrhl cinkot příborů. „Kdyby se ta tvoje drahá tetička tak pitomě nerozhodla, že nechá většinu majetku tvému debilnímu bratran–“

Blanchinu pozornost rozptýlil pocit, který ji překvapil. Mumsfield, pomyslela si. A právě on v tu chvíli otevřel ty samé dveře, jimiž vešli Grácie a Everett. Co tu dělá? Jeho vlasy byly čerstvě učesané a leskly se. Na sobě měl pořád ten samý modrý oblek a bílou košili, ale doplnil ho ještě širokými, jasně oranžovými kšandami.

„Ahoj, bratráčku Everette. Ahoj, sestřenko Grácie,“ řekl a přidal se k nim u švédského stolu.

„No to mě podrž,“ zamumlala si Blanche.

„Ahoj, drahý.“

„Nazdar, ty můj kluku!“ Everett teď mluvil hlasitěji, jako by si myslel, že Mumsfield je nedoslýchavý.

Jestli tohle jsou Mumsfieldův bratranec a sestřenice, pak tetička Emmeline, o který Mumsfield mluvil, musí bejt taky příbuzná, a ne stará služebná s čestným titulem, jak si Blanche myslela. Třeba je tetička Emmeline ta nezvladatelná osoba, na kterou si stěžovala Grácie. Tak proto neobědvá s rodinou? A proč Mumsfield předstíral, že je řidič? Vzpomněla si, že ho vlastně neslyšela říct, že je řidič, jen že řídí auto. Takže má po starostech, že rodina nebude ochotná hnout prstem. Přinejmenším jeden její člen je očividně víc než ochotnej.

Všichni tři usedli k jídlu. Everett v čele stolu, Grácie po jeho levici zády k Blanche a Mumsfield po jeho pravici čelem ke spízi. Blanche studovala jeho rysy. Všimla si vrásek v koutcích jeho očí

a tloušťky jeho prstů. No jasně, došlo jí. Teď už věděla, koho jí předtím připomínal: syna paní Harriet, kterému říkali Baby Joe. Joe měl Downův syndrom a byl silně retardovaný. Je možný mít Downův syndrom, tak aby to bylo poznat jen trochu a nešlo to do očí? Vzpomněla si, jak o sobě Mumsfield mluvil jako o cizím a jak pečlivě vyslovoval některá slova, protahoval je, jako to často dělají děti.

V zamyšlení nad Mumsfieldem se Blanche o dveře trochu moc opřela. Pootevřely se. Rychle do nich zatlačila víc a nakoukla do místnosti, jako by to měla celou dobu v plánu.

„Je všechno v pořádku, paní?“

„Ach! Ano, jistě.“ Grácie jí naznačila, ať vejde. Everett se vymrštil a zachytil sklenici, kterou Grácie málem převrhla. Na její krvavý rosbíf vyšpláchly dvě velké kapky vody. Everett začal vyvádět a trval na tom, aby si dala jinou porci. Blanche vzala talíř s pocákaným rosbífej a donesla čistý. Everett jej naložil a podal Grácii.

„Everette, Mumsfielde, to je... ehm... to je... to je ta žena, kterou poslali z agentury. Už pro nás pracovala.“ Grácie se vyhnula Everettovu pohledu.

Mumsfield se na Blanche tázavě podíval. Otevřel ústa, jako by chtěl promluvit, a pak je zase zavřel.

„Ano, pane,“ pospíšila si Blanche. „Jsem moc ráda, že pro vás můžu zase pracovat.“ Zalétla očima k Mumsfieldovi. Usmál se na ni jako kočka Šklíba.

„Jmenuje se Blanche, sestřenko Grácie,“ řekl. „Její příjmení si nepamatuju.“ Zamrkal na Blanche a pak obrátil pozornost k obří hromadě bramborového salátu na svém talíři.

„Jmenuju se Whiteová,“ dodala Blanche jasným, rozhodným hlasem. „Blanche Whiteová.“

Jakmile to bylo venku, nejradši by si nafackovala, že si nevymyslela falešné jméno. Mohla za to její rodina, neměli jí dávat jméno, kvůli kterému si připadala tak nejistá, že ji ani nenapadlo těm lidem zalhat. Viděla, jak se na Everettově tváři mění

překvapení v obtížně skrývaný úšklebek. Grácie vypadala vylekaně. Pohyby její ruky napovídaly, že si v klíně mačká ubrousek. Mumsfield přestal jíst a přelétl pohledem z Grácie na Everetta, jako kdyby z jejich tváří mohl vyčíst, co se děje a proč tomu nerozumí.

Blanche už byla zvyklá, že se někdy lidi rozchechtali, když slyšeli její jméno. Pomyslela si, že být černoška a mít jméno a příjmení, který oboje znamenají „bílý“, není o moc vtipnější než jmenovat se Grácie a zakopávat o neviditelný překážky a shazovat sklenice s vodou. Odměřeným úklonem hlavy se omluvila a vrátila se do kuchyně.

Když tam Mumsfield zadními dveřmi vešel, už na něho čekala.

„Pamatuju si všechny, které u nás vařily,“ pověděl jí s patrnou pýchou v hlase. „Nejdřív tu byla Evie, pak Clara, pak Bea, pak...“ Vyjmenoval všechny kuchařky a pomocnice, které v domácnosti kdy pracovaly. Když skončil, vyčkávavě se na ni zadíval.

„Děkuju, žes to na mě neřek,“ poděkovala Blanche. „Nenechali by mě tu, kdyby věděli, že sem tu nikdy nedělala, a já tuhle práci fakt potřebuju.“ Bojovala s nutkáním povědět mu o svých dětech a vymyslet si nemocné rodiče.

„Já umím udržet tajemství, Blanche,“ oznámil jí, jako kdyby to považoval za velmi vzácnou schopnost. Vesele jí zamával a zakřenil se na ni tak, že všechny rysy jeho obličejce se scukly v jeho středu. Než mu stačila znovu poděkovat, zmizel zadními dveřmi. Překvapovala ji její vlastní jistota, že se mu dá věřit.

Byl pryč sotva deset minut, když dorazila další návštěva. Grácie strčila hlavu do kuchyně zrovna ve chvíli, kdy Blanche ukládala na místo poslední talíř.

„Máte hotovo, ech... hm... Blanche?“

„Ano, paní.“ Ta ženská škobrtá o mý jméno jak bota o práh, rozčilovala se v duchu. Ale aspoň že jí Grácie nepřipomněla, ať zavolá do agentury. Blanche pověsila utěrku na háček a zvedla ze židle svou kabelku. Následovala Grácii přes jídelnu a velkou halu až do přední části domu. Dutá ozvěna jejich kroků na čer-

nobilé mramorové podlaze jako by se hnala prozkoumat vzdálené kouty toho velkého studeného prostoru. Blanche bylo jasné, že tohle mramorem vykládaný skladiště by spolкло všechny byty, ve kterých kdy žila. Ale kdo by chtěl pokoj, kde jsou nepohodlný dřevěný židle rozestavený tak daleko od sebe, že na sebe lidi musej křičet, aby se vůbec slyšeli? Vybavila si tu sedací soupravu z tmavě zeleného mačkaného sametu, se zakulacenou lenoškou, nad kterou slintala u výlohy nábytkářství. Nikdy nepochopí, za co jsou bohatý schopný utrácet peníze.

Blanche zrovna zírala na andílky namalované na stropě, když se jí chloupky na zátylku postavily do pozoru. Otočila se a viděla, že se k ní blíží Everett. Tlačil kolečkové křeslo. V něm spala žena. Její šedivé lokny se jemně pohupovaly jako hlava plstěného psa na zadním okně auta, které patřilo Blancheině strýci Buddymu.

Babča vypadá, jako by vynalezla vrásky, pomyslela si Blanche. Měla na sobě jednoduché, ale velmi drahé šaty s krátkými rukávy a růžovozeleným květinovým vzorem. Ramena jí přikrýval bílý angorský šál a nohy měla zabalené v tmavě zelené dece. Na obličejí měla snad půl kila rýžového pudru. „Na tetičku Emmeline si jistě vzpomínáte,“ zašeptala Grácie Blanche do ucha a ta kývla na souhlas.

Everett dotlačil vozík až k vchodovým dveřím. „Obávám se, že se zase necítí moc dobře,“ šeptala dál Grácie. Blanche se pokusila vyjádřit chápavým pohledem soucit a vyšla za ní ven.

Pod širokými schody na ně čekala dlouhá černá limuzína, která kvůli kouřovým sklům vypadala ještě tmavší. Nalevo od schodů byla čerstvě natřená dřevěná nájezdová rampa. Mumsfield stál u auta a zadní dveře držel otevřené. Nedočkavě se pohupoval na špičkách. Místo oranžových kšand si teď vzal narcisově žluté. Zdálo se, že neví co s rukama, protože jimi střídavě mával na Emmeline a nořil je do kapes. Everett dovezl Emmeline přes verandu k rampě. Mumsfield ke staré paní rychle vykročil. Široce se usmíval, ruce nachystané k objetí.

Grácie se k němu přihnala, položila mu ruku na paži a zadržela ho. „Ale, drahoušku, přece zase nechceš na tetičku Em přenést ty ošklivé bacily, že ne?“

Blanche se musela přemáhat, aby znechucením neodfrkla. Taková krávvovina. Vždyť ten kluk nemá ani rýmu. Probodla Emmeline pohledem. Je to taková ta zabeďněná, pověřčivá ženská, kterou vychovali v předsudcích, že jakákoli odlišnost je nechutná? Na Severu i Jihu to bylo u Emmelininy generace celkem obvyklé.

Teta Emmeline se zavrtěla v křesle, jako by i ve spánku vycítila, že je středem pozornosti. Zvedla hlavu a pomalu se rozhlížela ze strany na stranu. „Ahoj, všichni! Ahoj!“ zavolala zastřeným, rozechvělým hlasem, rty nalíčené neuměle nanesenou, jasně červenou rtěnkou. Kývala hlavou a mávala. Jako nějaká královna při oslavě Dne nezávislosti, uchichtla se Blanche. Není divu, že se po ní Mumsfieldovi stejská. Je z celý tý bandy nejživější.

Everett se sklonil a něco stařeně zašeptal do ucha. Podivně se na něj podívala a zabořila se do křesla. Grácie vzala Mumsfielda pod paži a strkala ho směrem k autu.

„Pojďte, Blanche.“ Grácie se usadila na zadní sedadlo a zabouchla za sebou dveře. Blanche si zrovna zapínala pás, když za sebou zaslechla slabé vrčení. Otočila se a viděla, jak se mezi předními a zadními sedadly zvedá skleněná přepážka.

Mumsfield s autem zacházel, jako když milující rodič vede za ruku své oblíbené dítě. Limuzína se pohybovala, jako by se vznášela na obláčku. Pane na nebi! Kdyby mě teď viděla ta nafrněná Hellen Robinsonová! Blanche se zazubila a zabořila chodidla hlouběji do plyšového koberce. Přejela rukou po sedadle z jemné kůže. Prachy, pomyslela si. Nejsou ani opravdový, ne tak jako je opravdová špína nebo tráva. Ale když člověk žádný nemá... Nenápadně se ohlédla na ty tři na zadním sedadle, na lidi, který se od ní lišili tolik, jako by byli skleněný nebo měli dvě hlavy, lidi, co se nemusej bát, že nebudou mít na jídlo, nájem nebo na léky pro nemocný dítě. Jakejpak je to asi pocit?

Projíždějící policejní auto jí připomnělo, že by si měla dělat starosti i s něčím jiným než jen s penězi. Schoulila se v sedadle, ale hned si uvědomila, že by ji v takovém autě hledali jedině tehdy, kdyby měli v plánu hledat ji taky v klášteře. Ze zamračené oblohy prolétl mezi stromy ohnivý paprsek letního slunce a odrazil se od dálniční cedule. Dobrý znamení, rozhodla.